

Sanayileşmenin, ekonomik ve sosyal hayatın en önde gelen unsurlarından birisi olan elektrik enerjisi, günümüzde yaşamın ana maddeleri olan hava, su, ekme kadar zorunlu bir ihtiyaç maddesi haline gelmiştir. Yılda kişi başına tüketilen enerji, ülkelerin gelişmişlik durumunun saptanmasında birinci sırada kabul edilen bir kriter olmuştur. Herşeye rağmen büyümek zorunda olan ve kişi başına tüketilen yıllık enerji miktarı dünya ortalamasının çok altında olan ülkemiz enerji darboğazı sıkıntısını yaşamakla karşı karşıyadır. Bu kadar yer altı, yerüstü ve yenilenebilir (rüzgar, güneş vb.) enerji kaynakları olan ülkemizin enerji darboğazı içine düşmesinin hiçbir haklı gerekçesi yoktur....

2001 yılı kışında meydana gelebilecek elektrik enerjisi kesintilerinin önüne geçmek için Hükümetin ve ETKB'nin aldığı tedbirlerden bir tanesi de Mobil Yüzer santraller getirterek enerji darboğazına kısa sürede bir çözüm bulmak ve maalesef bunları konuşlandırmak için bölgemiz seçilmiştir.

Elektrik krizine kısa vadede yüksek fiyatlı çözüm olarak acil tedbirler kapsamında gündeme getirilen, TEAŞ Genel Müdürlüğü'nün 9 Kasım 2000 tarihinde tekliflerini aldığı Mobil santraller; Trabzon-Yomra (1000 MW), Trabzon-Çarşıbaşı (100 MW), Giresun-Bulancak (100 MW), Ordu-Ünye (100 MW), Mersin-Akkuyu (130 MW) olarak ihale edilmiş, ortalama 7 cent/kWh fiyat teklif edilmiştir. İhaleye en düşük teklifleri veren firmalar açıklanmış olup, şartnameye göre firmaların santrali 75 günde (2.5 ay) kurmaları ve elektrik üretimi yapmaları gerekmektedir. Büyük yüzer platformlar üzerine kurulacak olan yüzer santraller, hareket ettirilerek kullanılacağı bölgeye yüzdürülerek götürülebiliyor. Fuel-oil doğalgaz ve motorinle çalışabilen santraller ABD, İsveç, İngiltere ve Norveç firmaları tarafından üretiliyor. İhaleyi kazanan firmalar da söz konusu

Yüzer-Gezer Santraller Çevreyi Katledecek

Trabzon EMO Şubesi, 9 Kasım 2000'de teklifleri alınan ve bölgeye yapılması düşünülen yüzer-gezer santrallara karşı bir basın açıklaması yaptı.

ülkelerde üretim süresi sona ermiş yüzer santral ekipmanlarını sökecek Türkiye'de belirlenen yerlerde kuracak ve üretim yapacaklardır. İlimizde Yomra ve Çarşıbaşı, bölgemizde Bulancak ve Ünye limanlarına kurulacak bu yüzer santrallerde yakıt olarak, fiyatlara göre 6 nolu fuel-oil kullanılacaktır. Yakıt olarak kullanılacak 6 nolu fuel-oil'in kalorifer yakıtı olarak bile kullanılması yasaklanmıştır. Tüpraş rafinerilerinin ürettiği fuel-oil'de yüzde 3- yüzde 4 civarında kükürt bulunmaktadır. Çıkan egzoz gazında kükürt dioksit (SO_2) ve azot oksit (NOx) gazları ülkemizde müsaade edilen emisyon değerlerinin çok üzerindedir. "Türk Çevre Mevzuatınının, Hava Kalite Kanunu Yönetmeliği"ne göre, "Yakma Isı Gücü 50 MW ve üzerinde olan, yani tesislerin oksijen miktarı yüzde

3 esas alındığı baca gazlarında azot dioksit (NO_2) emisyonu 800 mg/m^3 değerini aşamaz, kükürt dioksit (SO_2) emisyon değeri 1700 mg/m^3 'ü aşamaz" şeklindedir. 100 MW'lık yüzer santralde üretim için harcanan yakıt 500-550 ton/gündür.

Bu yakıtın içerisinde yüzde 3.5-5 oranında kükürt bulunmakta ve toplam baca gazı miktarı $558.000 \text{ Nm}^3/\text{saat}$ arasında değişmektedir. Bu gazın içerisinde kükürt oksit gaz miktarı minimum 5950 mg/m^3 arasında değişmektedir. (Mevzuata göre 1700 mg/m^3 'ü aşamaz) Diğer bir deyişle saatte 3750 kg civarında kükürt gazı atmosfere bırakılmaktadır. Azot oksit (NOx) gazları ise 3300 mg/m^3 civarındadır. (800 mg/m^3 'ü geçemez). Bunun sonucu çevreye bir saatte 2000 kg civarında azot oksit (NOx) gazları saçılacaktır. Bu miktar Türk Çevre Mevzuatındaki miktarların çok üzerindedir ve arıtma tesisi olmadan bu santrallerin çalışması tam bir çevre felacısına yol açacaktır. Aldığımız bilgilere göre arıtma tesislerinin bu santrallara 2 yıl sonra yapılması ibaresi ÇED raporunda mevcuttur. İki yıl arıtma tesisi olmadan çalışacak santralin çevre etkisinin nasıl değerlendirileceğini anlamak mümkün değildir. Arıtma tesisinin çok büyük bir alana kurulması gerekmektedir ve maliyeti çok yüksektir. Ayrıca arıtmada kullanılacak amonyağın ve arıtma sonu artıklarının depolanma problemi vardır. Limanların kirlenmesine ve su ürünlerinin yok olmasına sebebiyet vereceklerdir.

(...)Bu santrallerle Yomra, Çarşıbaşı, Bulancak ve Ünye çölleşecek, yegane geçim kaynağı olan fındık ve balık yok olacaktır. Bu santrallerin neden sanayinin yoğun olduğu bölgelere değil de yatırım ve sanayi fakiri olan Karadeniz'e konuşlandırıldığını anlamak mümkün değil... Dağların denize paralel gittiği bölgemizde bu santrallerin çıkaracağı gazlar şehirlerin üstüne kabus gibi çökecektir... ◀